

Forslagets Hovedtanke er: et neutralt Danmark. — Forinden jeg gaar videre, vil jeg gerne nævne noget, som ganske vist ikke er udtrykt i Forslaget, men som jeg vist ikke kan undlade at sætte i Forbindelse med det, nemlig Folkevæbningstanken. Jeg har en gammel Kærlighed til den og til Arbejdet i vore Skytte- og Gymnastikforeninger, fordi jeg tror, at det er opdragende for vort Folk baade i legemlig og aandelig Henseende. Jeg skal ikke foregribe noget som helst af Kommissionens Virksomhed, men det vilde dog glæde mig, om Kommissionen alvorlig vilde tage denne Sag under Overvejelse og mulig bringe Forsvarets fremtidige Ordning i Forbindelse med dette frivillige Arbejde. Jeg tror ogsaa, at det i økonomisk Henseende vilde være heldigt. Det er jo ikke ubekendt for nogen af dette Tings Medlemmer, at jeg og mine Meningsfæller have ønsket at komme nedad med Bevillingerne til vort Forsvarsvæsen. Dette Ønske er vokset særlig stærkt gennem den sidste Menneskealders Begivenheder, det er blevet en mere stærk og levende Følelse af Nødvendigheden af at komme ned med disse Bevillinger, fordi det er saaledes, at Militærudgifterne i den sidste Menneskealder økonomisk set have tæret al Landets Kraft og have været en Aarsag til, at vi nu staa med en tom Statskasse. Jeg har det Haab, at en Overvejelse af Forsvarsvæsenet i Forbindelse med Folkevæbningen vil medføre en Mulighed for at komme nedad med Udgifterne, og samtidig dermed skabe en Ordning af Forsvarsvæsenet, som Befolkningen som Helhed kan se hen til med Tillid og Velvillie; i saa Fald vil der være overordentlig meget vundet.

Den ærede første Taler gjorde adskillige Indvendinger mod Forslaget, men jeg har ikke fundet nogen af dem væsentlige; og jeg var glad ved at høre, at han gerne vilde se Forslaget vedtaget. Titlen fandt han uheldig, fordi det ikke er Kommissionen, der skulde ordne vort Forsvar, men Rigsdagen og Lovgivningsmagten. Jeg mener ikke, at der er noget videre at sige om Titlen, Kommissionen nedsættes jo netop med det Formaal for Øje at tilvejebringe en bedre Ordning af vort Forsvarsvæsen. Jeg synes, at den Indvending er alt for ringe til, at den kan have nogen Betydning. Heller ikke mener jeg, at den næste Indvending har videre paa sig, nemlig den, at der i § 2 tales om to Opgaver for Kommissionen og i § 1 kun om en Opgave. Det hedder jo her, at Kommissionen skal

udrede en Plan for Ordningen af Landets samlede Forsvarsvæsen, medens det i § 2 tillige er betegnet som dens Opgave at tilvejebringe fuldstændige Oplysninger o. s. v. Denne Indvending kan jeg ikke se har noget paa sig, thi det er vel Reglen i alle Kommissioner — i alt Fald stemmer det med min Erfaring — ligesom det er Reglen i alle Rigsdagsudvalg, at, man naar man staa lige over for en større Sag, først begynder med at indsamle Oplysninger om denne. Jeg kan ikke tænke mig Muligheden af at gaa en anden Vej, og jeg synes ikke, at der er noget at indvende imod den foreslaaede Redaktion. Om de sagkyndiges Stilling er der talt af begge de foregaaende Talere; den ærede første Taler havde noget imod den Stilling, der er tiltænkt dem, den ærede sidste Taler var derimod i Overensstemmelse med Forslaget paa dette Punkt. Jeg finder det saa saare naturligt og saa saare rigtigt, at de sagkyndige faa den Stilling, som her er anvist dem. Den stemmer med, hvad Grundloven i § 46 forudsætter om Nedsættelsen af parlamentariske Kommissioner, at det er Rigsdagsmændene, Medlemmerne af begge Rigsdagens Ting, som særlig bære Ansvaret. De sagkyndige have jo ikke noget særligt Ansvar. Men for øvrigt er det baade her og i det andet Ting udtalt, at de i øvrigt ville faa samme Stilling som Kommissionens andre Medlemmer, og det maa være fuldkommen tilstrækkeligt. Heller ikke Indvendingen imod det 3die Stykke i § 1, som begge de foregaaende Talere for Resten vare enige om, kan jeg tillægge synderlig Værd. § 3, 1. Stykke indeholder jo en Bestemmelse om, at hvis et Medlem ophører at have Sæde i Rigsdagen, hvis han med andre Ord af en eller anden Grund afgaar, skal der vælges et nyt Medlem paa samme Maade som anført. Jeg ser ikke, at Indvendingen mod denne Regel har væsentligt at betyde, men den forekommer mig paa den anden Side saa ringe, at jeg, hvis Regeringen og de ærede Medlemmer, som have Indvendinger at gøre, kunne enes om en anden Redaktion paa dette Punkt, ikke vil have noget væsentlig derimod at erindre. Jeg har kendt begge Dele, jeg har kendt Kommissioner, hvor Medlemmerne bleve ved at have Sæde, enten de vare Medlemmer af Rigsdagen eller ikke, og jeg har ogsaa kendt Kommissioner, hvor det omvendte var Tilfældet, og jeg kan ikke se, at der er nogen særlig Ulempe forbunden med, at et enkelt Medlems Plads — det gaar jo sjælden videre — midlertidig bliver ledig;